

Załącznik
do uchwały Nr XLVI/538/13
Rady Miasta Kędzierzyn-Koźle
z dnia 18 grudnia 2013 r.

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY

NA LATA 2013 – 2015

DLA GMINY KĘDZIERZYN-KOŹLE

Kędzierzyn-Koźle 2013

SPIS TREŚCI

1. Wprowadzenie.....	2
2. Regulacje prawne	3
3. Diagnoza.....	5
4. Adresaci programu	8
5. Cele programu	8
6. Źródła finansowania.....	15
7. Monitoring.....	17
8. Ewaluacja	17
9. Podsumowanie	17

1.WPROWADZENIE

Rodzina jest podstawową komórką społeczną. Na przestrzeni ostatnich lat przeszła wiele zmian i przeobrażeń. Jej struktura, funkcje i zadania nadal ulegają metamorfozie, tak jak i nasza rzeczywistość. Jednak niezmiennie rodzina jest pierwszym środowiskiem człowieka i towarzyszy mu przez całe życie. Proces kształtowania osobowości dziecka jest nierozzerwalnie związany z określonymi doświadczeniami rodziny, jej możliwościami i zasobami. Prawidłowo funkcjonująca rodzina zaspokaja potrzeby dzieci w takim stopniu, że mają możliwość prawidłowego rozwoju fizycznego i psychicznego. To rodzina kształtuje stosunek do innych ludzi, do świata, do siebie. Przekazuje wartości, normy postępowania i zwyczaje. Nadrzędnym celem polityki prorodzinnej jest stworzenie warunków do pełnego rozwoju rodziny. By ten cel mógł być realizowany, muszą zostać wykorzystane rozwiązania pozwalające zastąpić dominującą obecnie zasadę opiekuńczości państwa zasadą pomocniczości wobec rodziny. Według zasady subsydiarności rodzina powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzenia się ze swoimi problemami. Zwiększa to jej szanse na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku, stymuluje aktywność własną i wyzwala potencjał rodziny. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kładzie nacisk na pracę opartą na działaniach interdyscyplinarnych we współpracy z różnymi instytucjami funkcjonującymi w obszarze pomocy społecznej, służby zdrowia, sądu, policji i organizacji pozarządowych. Rodziny zagrożone kryzysem są stale monitorowane przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych i pracowników instytucji do tego powołanych. Podjęte działania ukierunkowane są na zabezpieczenie potrzeb, poprawę jakości życia dzieci i rodzin jak również podejmowania interwencji i objęcie opieką w sytuacjach zagrożenia dobra dziecka.

Program zawiera zintegrowane i planowane kierunki działań w odniesieniu do mieszkańców Gminy Kędzierzyn-Koźle. Jego podstawowym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci.

2. REGULACJE PRAWNE

Instytucja rodziny jest regulowana przez wiele aktów prawnych zarówno w Polsce, jak i w prawie międzynarodowym. Pierwszym i podstawowym aktem prawnym w Polsce jest Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej, której art.16 stanowi, że małżeństwo, macierzyństwo i rodzicielstwo znajdują się pod szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej.¹

Szczególną uwagę dotyczącą unormowań prawnych członków rodziny poświęcono w kodeksie rodzinnym i opiekuńczym, gdzie określono tematykę zawierania małżeństw, stosunków majątkowych między małżonkami, obowiązków alimentacyjnych, pochodzenia dziecka, stosunków między rodzicami i dziećmi, instytucji przysposobienia, opieki i kurateli.

Regulacje prawne dotyczące rodziny występują także w innych kodeksach: karnym, cywilnym, pracy. Nie można nie wspomnieć o prawie międzynarodowym dotyczącym rodziny. Zgodnie z art. 16 Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka „Rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczeństwa i ma prawo do ochrony ze strony społeczeństwa i państwa”. O prawie do odpowiedniej ochrony społecznej, prawnej i ekonomicznej dla zapewnienia rodzinie pełnego rozwoju stanowi natomiast pkt. 16 pierwszej części Europejskiej Karty Społecznej.² Innym dokumentem prawnym międzynarodowym jest uchwalona przez Stolicę Apostolską Karta Praw Rodziny, która mówi m.in. o prawie do istnienia i budowy, tj. prawie do założenia rodziny i posiadania środków na jej utrzymanie, prawie do przekazywania życia i wychowywania dzieci wedle własnych tradycji i wartości, prawie do mieszkania pozwalającego na godziwe życie oraz prawie do zabezpieczenia fizycznego, społecznego, politycznego i ekonomicznego. Zadania jednostek samorządu terytorialnego dotyczące sfery działań pomocy społecznej zostały zapisane w odpowiednich przepisach ustrojowych.

Opracowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Kędzierzyn-Koźle na lata 2013-2015 oraz jego wdrażanie, odpowiada właściwym przepisom prawnym, do których należą:

- ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. Nr 142, poz. 1591- tekst jednolity z późn. zm.),

¹Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483)

² Europejska Karta Społeczna sporządzona w Turynie w dniu 18 października 1961 r. (Dz. U. z 1997. Nr 8, poz. 57)

- ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. nr 149, poz. 887 z późn. zm.),
 - ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej(Dz. U . z 2013 r. , poz.182 z późn. zm.),
 - ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536- tekst jednolity z późn. zm.),
 - ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r. nr 69, poz. 415- tekst jednolity z późn. zm.),
 - ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
 - ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2012 r. poz. 124- tekst jednolity z późn. zm.),
 - ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2012 r., poz. 1356- tekst jednolity),
 - ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572- tekst jednolity z późn. zm.),
 - ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654 z późn. zm.),
 - ustawa z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. Nr 45, poz. 235 z późn. zm.),
 - ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. Nr 139, poz. 992 – tekst jednolity z późn. zm.),
 - ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. z 2011 r. Nr 43, poz. 225- tekst jednolity z późn. zm.),
 - ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. 2011 r. Nr 231, poz. 1375- tekst jednolity z późn. zm.),
 - ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. 2008 r. Nr 164, poz. 1027- tekst jednolity z późn. zm.).
- Program powstał w oparciu o obowiązujące regulacje prawne- art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

3. DIAGNOZA

Kędzierzyn – Koźle jest gminą położoną w południowo - wschodniej części województwa opolskiego, na skrzyżowaniu szlaków komunikacyjnych pomiędzy dużymi aglomeracjami Górnego i Dolnego Śląska. Miasto zajmuje powierzchnię 123,4 km², jest drugim co do wielkości miastem pod względem liczby ludności i pierwszym pod względem obszaru w województwie. Według danych Wojewódzkiego Urzędu Statystycznego w Opolu gmina Kędzierzyn-Koźle na dzień 31 grudnia 2011 liczyła 61.617 mieszkańców. Pomimo przemysłowego charakteru gminy, dobrej sytuacji ekonomiczno - gospodarczej stopa bezrobocia wynosiła 13,7% (Źródło: Powiatowy Urząd Pracy Kędzierzyn - Koźle stan na sierpień 2013 roku).

Tab. nr 1 Liczba środowisk korzystających ze świadczeń pomocy społecznej w Kędzierzynie – Koźlu w latach 2010 – 2012.

Lata	2010	2011	2012
Liczba środowisk korzystających ze świadczeń MOPS Kędzierzyn – Koźle	2059	1929	2120

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie – Koźlu

W 2012 r. w gminie Kędzierzyn - Koźle łącznie ze świadczeń pomocy społecznych w ramach zadań własnych i zleconych, bez względu na ich rodzaj, formę i źródło finansowania skorzystało 2120 rodzin. Zauważalne są niewielkie wahania w latach 2010-2012 w zakresie liczby środowisk korzystających ze świadczeń tut. Ośrodka.

Tab. nr 2 Główne powody przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w Kędzierzynie – Koźlu w latach 2010 – 2012.

Przyczyny trudnej sytuacji życiowej	Liczba środowisk, które skorzystały z pomocy		
	2010	2011	2012
Bezrobocie	1111	1068	1189
Niepełnosprawność	622	602	671
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego	556	540	504
Długotrwała choroba	308	358	303
Alkoholizm	247	237	250
Przemoc w rodzinie	33	32	34
Bezdomność	54	57	93
Ubóstwo	1122	1004	1264
Zdarzenie losowe	0	14	7

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie – Koźlu.

Jak wynika z powyższego zestawienia spośród uwzględnionych przez ustawodawcę przesłanek uzasadniających przyznanie świadczeń z pomocy społecznej najczęściej było to ubóstwo, z którym skorelowane było bezrobocie, niepełnosprawność oraz długotrwała choroba. Występujące dysfunkcje stanowią zagrożenie dla współczesnej rodziny i mogą prowadzić między innymi do wykluczenia społecznego.

Tab. nr 3 Liczba rodzin przejawiających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej i ich podział.

Rodziny przejawiające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych	Lata		
	2010	2011	2012
Bezradność w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczej	556	540	504
w tym:			
Rodziny niepełne	333	346	294
Rodziny wielodzietne	223	224	210

Źródło: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie – Koźlu.

Z danych statystycznych zawartych w tabeli nr 3 wynika, że zauważalna jest niewielka tendencja spadkowa, co może być związane z wprowadzonymi programami edukacyjnymi,

dla rodzin z występującą dysfunkcją opiekuńczo – wychowawczą, pracą socjalną oraz asystą rodzinną.

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej umożliwiła objęcie rodzin przejawiających trudności opiekuńczo – wychowawcze wsparciem asystenta rodziny. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pod koniec 2011 r. dokonał wstępnej analizy środowisk, które powinny zostać objęte pomocą asystenta rodziny. Pracownicy socjalni oraz kuratorzy Sądu Rejonowego w Kędzierzynie - Koźlu wskazali 71 środowisk, które w ich ocenie przejawiały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej i wymagały niezbędnego wsparcia poprzez asystenturę rodzinną. Z danych statystycznych wynika, że w latach 2010 – 2012 pracownicy tut. Ośrodka skierowali 47 wniosków do Sądu Rejonowego w Kędzierzynie – Koźlu, Wydział III Rodzinny i Nieletnich z uzasadnieniem o wgląd w sytuację rodzin z uwagi na występujące zaniedbania w stosunku do dzieci lub brak należytej opieki. Zgodnie z w/w ustawą od dnia 01.04.2012 r. zatrudniono dwóch asystentów rodziny w pełnym wymiarze czasu pracy, którzy objęli wsparciem 32 rodziny z problemami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej w tym 13 rodzin niepełnych. Wśród rodzin objętych pomocą asystentów, znalazły się dwie rodziny, których dzieci umieszczone zostały w rodzinach zastępczych spokrewnionych. Działania asystenta rodziny zmierzają do usamodzielnienia i pozostawienia dzieci w rodzinie, w środowisku zapewniającym im poczucie bezpieczeństwa i prawidłowy rozwój. Podejmując pracę z rodziną główny nacisk kładzie się na kształtowanie właściwych postaw, podnoszenie umiejętności opiekuńczych oraz wychowawczych jej członków. Podejmowane działania są ukierunkowane na wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę. W przypadku, kiedy dziecko umieszczone zostaje w pieczy zastępczej, mając na uwadze jego więzi emocjonalne z rodziną i środowiskiem motywuje się rodziców do zmiany oraz tworzenia warunków do prawidłowego rozwoju dziecka w rodzinie naturalnej dających szansę na jego powrót do domu. Wsparcie rodziny musi być w miarę możliwości wczesne i mieć charakter profilaktyczny oraz ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowanie wartości i norm związanych z ich wychowaniem. W celu zapobieganiu umieszczania dzieci w pieczy zastępczej i wzmacnianiu rodziny w wypełnianiu podstawowych funkcji zachodzi daleko idąca potrzeba wsparcia rodziny. W związku z tym opracowano Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015 dla gminy Kędzierzyn – Koźle.

4. ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do rodzin zamieszkałych na terenie gminy Kędzierzyn-Koźle. W założeniu zakłada stworzenie optymalnych warunków do poprawy jakości życia rodzin i dzieci z występującymi problemami opiekuńczo-wychowawczymi. Wsparcie rodziny jest celem nadrzędnym, ma charakter ochronny, w pierwszej kolejności stwarza możliwości samodzielnego zmierzenia się z występującymi problemami.

5. CELE PROGRAMU

Celem Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013-2015 jest stworzenie optymalnych warunków umożliwiających realizowanie transparentnego systemu wsparcia na rzecz rodziny i poprawę ich działania w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Poniższe zestawienie przedstawia instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz inne pełniące funkcje wspierające.

CEL OPERACYJNY			
1. Wspieranie form organizacji wolnego czasu i działania edukacyjne służące umacnianiu więzi rodzinnej			
ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
1.1.Organizowanie festynów, inicjatyw sportowo – rekreacyjnych, pikników rodzinnych, imprez okolicznościowych	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. - Organizacje pozarządowe, fundacje. - Kościół, związki wyznaniowe. - Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. - Miejski Ośrodek Kultury. - Miejski Zarząd Oświaty i Wychowania.	Liczba zorganizowanych imprez na rzecz rodziny.	- Poprawa stylu życia. - Integracja rodzin – umacnianie więzi rodzinnych. - Promocja zdrowego stylu życia.
1.2.Organizowanie warsztatów dla rodzin. „Warsztaty codzienności”, „Szkoła dla Rodziców”, „Wakacje z książką”.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	- Liczba osób korzystających z warsztatów. - Liczba osób, które ukończyły zajęcia.	- Zwiększenie kompetencji opiekuńczo – wychowawczych. - Zniwelowanie zagrożenia odebrania dzieci.
1.3.Wspieranie rodziny wielodzietnej w dostępie do atrakcyjnych form wypoczynku – program „Dla rodziny 3 plus”.	- Miejski Ośrodek Kultury. - Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji. - Wydział Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta.	Liczba rodzin objętych wsparciem.	- Promowanie zdrowia i kultury fizycznej. - Promowanie kultury. - Poprawa stylu życia. - Integracja rodzin – umocnienie więzi rodzinnych. - Zwiększenie dostępu do form aktywnego spędzania czasu.
1.4.Wspieranie placówek wsparcia dziennego dla dzieci i młodzieży.	- Wydział Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta. - Wolontariat. - Organizacje pozarządowe, fundacje. - Kościół, związki wyznaniowe.	- Liczba świetlic, klubów młodzieżowych. - Liczba zawartych umów na wspieranie działalności placówek wsparcia dziennego. - Liczba dzieci uczęszczających do placówek wsparcia dziennego.	- Umiejętność organizowania czasu wolnego. - Poprawa wyników w nauce. - Rozwijanie zainteresowań. - Nabywanie umiejętności radzenia sobie ze stresem, agresją. - Wspieranie zdrowego stylu życia. - Współpraca

			między rodziną a środowiskiem.
1.5.Organizowanie wypoczynku letniego i zimowego dla dzieci i młodzieży.	• Wydział Polityki Mieszkaniowej, Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta. • Miejski Zarząd Oświaty i Wychowania. • Kościoły, związki wyznaniowe.	• Liczba uczestników, • Ilość turnusów.	• Nabycie umiejętności organizowania czasu wolnego. • Wyrównanie szans dzieci i młodzieży. • Stworzenie warunków do aktywnego wypoczynku.

CEL OPERACYJNY			
2.Wsparcie dla rodzin w opiece i edukacji dzieci i młodzieży.			
ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
2.1. Wzbogacenie oferty edukacyjno-wychowawczej: – realizacja rządowego programu pomocy uczniom – wyprawka szkolna.	• Miejski Zarząd Oświaty i Wychowania. • Szkoły podstawowe i gimnazja.	• Ilość szkolnych wyprawek.	• Pomoc materialna na progu roku szkolnego.
2.2. Wspieranie edukacji uzdolnionych uczniów.	• Miejski Zarząd Oświaty i Wychowania. • Szkoły podstawowe i gimnazja.	• Ilość stypendiów naukowych dla laureatów i finalistów.	• Nobilitacja ucznia. • Pomoc materialna.
2.3. Organizowanie olimpiad przedmiotowych, warsztatów, konkursów, przeglądów artystycznych.	• Miejski Zarząd Oświaty i Wychowania. • Przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja.	• Liczba i zasięg organizowanych przedsięwzięć.	• Poszerzenie zainteresowań dzieci i młodzieży. • Zagospodarowanie wolnego czasu.
2.4. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.	• Miejski Zarząd Oświaty i Wychowania. • Przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja.	• Liczba ponadprogramowych, nieobowiązkowych, bezpłatnych zajęć pozalekcyjnych.	• Rozwiązywanie problemów wychowawczych. • Systemowe wspomaganie rozwoju. • Poprawa warunków niezbędnych do rzeczywistego rozwoju. • Zwiększenie dbałości o efektywne spożytkowanie czasu wolnego. • Poprawa wyników

			nauczania. • Wzrost umiejętności i świadomości adekwatny do możliwości danego dziecka. • Podniesienie poziomu aktywności szkolnej. • Wzrost samooceny. • Zwiększenie świadomości rodziców i prawnych opiekunów dotyczącej potrzeb edukacyjnych.
--	--	--	---

CEL OPERACYJNY			
3. Wsparcie w opiece nad dzieckiem i młodzieżą jako profilaktyka zdrowotna na rzecz poprawy jakości życia			
ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
3.1. Szczepienia przeciwko wirusowi HPV.	• Wydział Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta.	• Liczba zaszczepionych dzieci.	• Obniżenie zachorowalności i umieralności z powodu raka szyjki macicy.
3.2. Wzbogacenie oferty edukacyjno wychowawczej w postaci realizacji programów prozdrowotnych.	• Miejski Zarząd Oświaty i Wychowania. • Przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja.	• Liczba uczestników projektów.	• Wzrost świadomości rodziców / opiekunów i dzieci na działania prozdrowotne.
3.3. Wzbogacenie oferty edukacyjno wychowawczej w postaci realizacji programów na rzecz profilaktyki wad postawy.	• Miejski Zarząd Oświaty i Wychowania. • Przedszkola, szkoły podstawowe i gimnazja.	• Liczba uczestników projektów.	• Wzrost świadomości rodziców / opiekunów i dzieci na działania prozdrowotne.

CEL OPERACYJNY			
4. Profilaktyka wspierania prawidłowego funkcjonowania rodziny oraz praca z rodzinami w celu zapobiegania sytuacjom kryzysowym.			
ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
4.1. Analiza sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem.	• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. • Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów	• Liczba analizowanych rodzin. • Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	• Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych poprzez wczesne reagowanie.

	Alkoholowych. • Jednostki oświatowe. • Miejski Zarząd Oświaty i Wychowania.		
4.2. Monitorowanie sytuacji dziecka w rodzinach zagrożonych kryzysem.	• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. • Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna. • Jednostki oświatowe. • Organizacje pozarządowe, fundacje. • Kościoły, związki wyznaniowe. • Wydział Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta.	• Liczba monitorowanych dzieci. • Liczba dzieci skierowanych do świetlic socjoterapeutycznych.	• Reagowanie na pojawiające się problemy w rodzinie.
4.3. Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, umożliwiającego korzystanie z różnorodnych form wsparcia: - prawnego, - psychologicznego, w zakresie uzależnień, terapii indywidualnej, terapii grupowej, terapii rodzinnej.	• Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna. • Organizacje pozarządowe, fundacje. • Kościoły, związki wyznaniowe. • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. • Punkty konsultacyjne. • Wydział Polityki Mieszkaniowej Spraw Socjalnych i Zdrowia Urzędu Miasta.	• Liczba osób korzystających z poradnictwa. • Liczba udzielonych porad. • Liczba podmiotów udzielających wsparcia.	• Skrócenie czasu oczekiwania na bezpłatną pomoc specjalistów. • Udzielanie niezwłocznego wsparcia rodzinom w kryzysie. • Poprawa funkcjonowania rodzin i osób korzystających ze wsparcia. • Poprawa relacji między członkami rodziny.
4.4. Ustanowienie rodzin wspierających.	• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. • Urząd Miasta Kędzierzyn – Koźle.	• Liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej. • Liczba zawartych umów z rodzinami wspierającymi.	• Wychowanie prawidłowych wzorców wychowawczych. • Wzmocnienie pozytywnych postaw rodzicielskich.
4.5. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie	• Liczba założonych Niebieskich Kart. • Liczba osób objętych wsparciem. • Liczba spotkań grup	• Skrócenie czasu reagowania na problem przemocy w rodzinie.

	powołany przez Prezydenta Miasta Kędzierzyn-Koźle.	roboczych i Zespołu Interdyscyplinarnego.	• Zmniejszenie skali zjawiska występowania przemocy w rodzinie. • Nabycie kompleksowej wiedzy na temat możliwości uzyskania pomocy.
--	--	---	--

CEL OPERACYJNY			
5. Wspieranie kadr zajmujących się pomocą na rzecz rodziny			
ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
5.1.Zatrudnianie większej liczby pracowników socjalnych.	• Urząd Miasta • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	• Liczba nowo zatrudnionych pracowników socjalnych.	• Zwiększenie skuteczności pomocy osobom i rodzinom. • Dopełnienie ustawowego wymogu zatrudnienia pracowników socjalnych.
5.2.Zwiększenie liczby etatów asystentów rodziny.	• Urząd Miasta • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	• Liczba nowozatrudnionych asystentów rodziny.	• Zwiększenie dostępności do pomocy rodzinom .
5.3.Wspieranie osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem poprzez systematyczne podnoszenie kwalifikacji w zakresie pracy z rodziną oraz udział w superwizjach zewnętrznych oraz grupach ewaluacyjnych.	• Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	• Liczba superwizji zewnętrznych oraz liczba ich uczestników. • Liczba szkoleń.	• Wzrost poczucia efektywności pracy osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem.
5.4.Utworzenie etatu pedagoga ulicy	• Urząd Miasta • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.	• Liczba zatrudnionych pedagogów ulicy.	• Kompleksowe wsparcie asystentów i pracowników socjalnych w pracy z rodzinami wieloproblemowymi. • Zwiększenie dostępności do pomocy rodzinom.

CEL OPERACYJNY			
6. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka			
ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
6.1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.	- Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej - PCK. - Organizacje pozarządowe i fundacje.	- Liczba i formy udzielonej pomocy. - Liczba rodzin i dzieci w rodzinach objętych pomocą.	- Wyrównanie szans rozwojowych dzieci i młodzieży. - Zmniejszenie ubóstwa w rodzinach. - Pomoc materialna i rzeczowa.
6.2. Objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży z ubogich rodzin.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	- Liczba dzieci objętych dożywianiem. - Liczba placówek dożywających.	- Zmniejszenie problemu niedożywienia wśród dzieci i młodzieży. - Profilaktyka zdrowego trybu życia. - Wdrożenie prawidłowych nawyków żywieniowych.
6.3. Zabezpieczenie środków na pobyt dziecka w pieczy zastępczej.	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	Liczba dzieci umieszczonych w poszczególnych formach pieczy zastępczej.	- Zapewnienie bezpiecznych warunków do rozwoju dzieci i młodzieży umieszczonych w pieczy zastępczej. - Realizacja zapisów ustawy o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań wynikających z Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015 dla Gminy Kędzierzyn - Koźle będą środki finansowe z budżetu gminy, środki pozyskiwane z innych źródeł oraz środki własne podmiotów uczestniczących w realizacji zadań programu.

W realizacji działań programowych stosowane będą mechanizmy finansowe pozwalające na jak najskuteczniejsze i najpełniejsze wykonywanie założonych zadań. Szczególne znaczenie ma tu montaż finansowy, który pozwala na zaangażowanie środków pochodzących z różnych źródeł:

- a) budżetu gminy
- b) środków Unii Europejskiej
- c) innych funduszy, programów i źródeł.

Trudno tu jednak wskazać kwoty środków finansowych związanych z realizacją programu, gdyż są one ze wszystkich wymienionych źródeł przyznawane corocznie i w różnej wysokości.

Koszty stałe związane z realizacją Programu przedstawiono poniżej.

1. Pokrywanie kosztów wynagrodzeń (wraz z pochodnymi) i innych wydatków (szkolenia, ryczałty, telefony) 2 asystentów rodziny rocznie około 85.000 zł.

2. Pokrywanie wydatków związanych z współfinansowaniem pobytu dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych:

- a) w roku 2012 wykonanie 59.000 zł,
- b) w roku 2013 planowana kwota 196.000 zł,
- c) w roku 2014 planowana kwota 600.000 zł.

Zgodnie z art. 176 pkt. 5 i art. 191 ust. 8 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.) tut. Ośrodek w 2012 roku współfinansował pobyt 45 dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach opiekuńczo-wychowawczych w wysokości 10% wydatków na opiekę i wychowanie dzieci – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej. W kolejnych latach jest to odpowiednio 30% i 50%. Biorąc pod uwagę dane za rok 2012 (wzrastająca liczba dzieci od 1 do 45) zakłada się, że w kolejnych latach liczba dzieci może wzrosnąć do 80 dzieci w roku 2013 i 115 dzieci w roku 2014 a tym samym wzrosną wydatki ponoszone na to zadanie, które ma charakter obligatoryjny. W I półroczu 2013 r. pieczę zastępczą objętych był 64 dzieci, z tego 14 dzieci przebywało w placówkach opiekuńczo-

wychowawczych oraz 50 dzieci w rodzinach zastępczych. Za w/w okres na pieczę zastępczą wydatkowano ogółem 81.503,92 zł. Koszty pierwszego roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej wyniosły 42.743,83 zł (10% partycypacji gminy), natomiast koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej w drugim roku wyniosły 38.760,10 zł (30% partycypacji gminy).

3. Pokrywanie kosztów związanych ze wsparciem dla rodzin w opiece i edukacji dzieci i młodzieży. Miejski Zarząd Oświaty i Wychowania w roku szkolnym 2012/2013 przyznał pomoc w formie stypendium szkolnego: w okresie od IX do XII 2012 – 504 stypendia na łączną kwotę 192.679,00 zł, od I do VIII 2013 – 506 stypendiów na łączną kwotę 330.319,00 zł. Rządowym Programem Pomocy Uczniom „Wyprawka szkolna” objętych zostało 340 uczniów. Łączną wartość udzielanej w ramach programu pomocy wyniosła 77.321,15 zł. Uczniowie o szczególnych osiągnięciach edukacyjnych zostali nagrodzeni stypendium naukowym, którego łączna kwota w 2012 roku wyniosła 21.750,00 zł.

Cele określone w niniejszym Programie realizowane są również w ramach realizacji niektórych zadań wynikających z ustawy o pomocy społecznej, Gminnego Programu Profilaktyki Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Narkotykowych (uchwalanego na poszczególne lata), Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2011-2015 dla Gminy Kędzierzyn-Koźle. Zadania określone w w/w programach i finansowane z tych programów wpisują się w cele Gminnego Programu Wspierania Rodziny. Do zadań tych należą kampanie reklamowe, finansowanie funkcjonowania świetlic socjoterapeutycznych, świetlic środowiskowo-socjoterapeutycznych, zajęć pozalekcyjnych, dofinansowanie wypoczynku letniego dzieci, programów profilaktycznych, realizacja prac społecznie-użytecznych. Na realizację tych zadań w 2013 roku przeznaczona zostanie kwota ok. 1.000.000 zł. Ponadto w ramach realizacji Programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na finansowanie posiłków dla dzieci w szkołach, przedszkolach, świetlicach przeznacza się corocznie około 350.000,00 zł. Planowanie wydatków na poszczególne działania może być dokonywane corocznie, po uzyskaniu informacji o wielkości środków przyznanych na dany rok. W pierwszej kolejności zabezpieczone zostaną środki na zadania obligatoryjne a następnie na zadania fakultatywne.

7. MONITORING

Elementem towarzyszącym wdrażaniu programu jest jego monitorowanie i ocena realizacji. Monitoring programu umożliwi wgląd w realizację podejmowanych działań, ocenę ich skuteczności oraz podejmowanie bieżących działań korygujących. Uzyskane informacje pozwolą na planowanie działań i rozwijanie programu. Ocena poszczególnych działań odbywać się będzie na podstawie corocznej analizy realizacji założeń programu. Ocena, która zostanie przeprowadzona po zakończeniu realizacji programu, pozwoli określić wszystkie uzyskane efekty oraz wskazać, które ułatwiły bądź utrudniały jego realizację.

8. EWALUACJA PROGRAMU

Miejscem realizacji programu jest obszar gminy Kędzierzyn - Koźle. Program jest zgodny z Gminną Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych na lata 2009 - 2015, celem strategicznym oraz jego kierunkami i działaniami. Koordynatorem programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kędzierzynie - Koźlu. Program ma charakter otwarty, będzie podlegał ewaluacji w zależności od pojawiających się potrzeb.

9. PODSUMOWANIE

Działając w myśl zasady, że „lepiej zapobiegać niż leczyć” należy promować działania profilaktyczne ukierunkowane na wspieranie rodzin niewydolnych w opiece nad dziećmi. Aby podołać temu wyzwaniu niezbędna jest ścisła współpraca pomiędzy instytucjami oraz wypracowanie sprawnego i efektywnego systemu działań wpływających na poprawę sytuacji dziecka i rodziny. Tak rozumiany program może stanowić pełne, kompleksowe ujęcie systemu wsparcia dziecka i rodziny.